

ZEMTURS

LATGOLAS NŪVODA NEDEĻAS LAIKROKSTS

Nr. 36 (80)

1996. GODA 20. SEPTEMBRIS

CENA 5 SANTĪMI

HRONIKA

23. septembris. Paīt 105 godi (1891), kai Dagdas pogostā dzimis sabiedrisks darbiniks Jōns Grišāns. Beja 1918.—1920. godā Tautu Padūmes luceklis un Orlitu ministrijas sevišķūs uzdavumu irednis, Daugavpili organizēja Latgolas skūlētōju I kurss. Apbolvōts ar Treju Zvaigžņu ordeni.

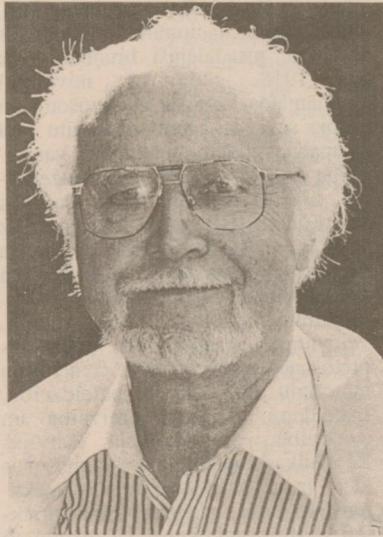
25. septembris. 1936. godā Vatikanā sōcēs storptautyskais katolīku preses kongress, kurā storp 250 delegatim nu 28 valstīm pīsadalēja «Latgolas Võrda» redaktors profesors doktors Ontons Žuromskis un rakstnīks Aleksandrs Ancāns.

26. septembris. Jubilejas reize Preiļu pogostā dzymušajam režisoram Jōnam Streičam (1936).

«TĀVU ZEMES KALENDARS»

22. septembrī (1986) Reigā miris gleznotājs Igors Korti. Dzimis 1922. goda 23. novembrī Daugavpili.

24. septembrī (1861) atklēta Reigas — Dinaburgas (Daugavpils) dzelzceļa

JĀNIS STREIČS
Māra Zemgalieša foto «NC»

linija.

Sastodēja

V. TROJANOVSKIS

PLŌVES SVĀTKIM — 60

Tim veļteitī pasōkumi turpynojojās nu 2. leidz 8. septembrim, mōkslinīciskais vadeitōjs beja Pīters Keišs. Pyrmajā diņā nūtyka Rēzeknes tautas teatra izrōde — R. Blaumana «Zagli», režisore Māra Zaļaiskalns. Utrajā diņā — Bolvu teātris izrōdēja Dž. B. Pristīja «Skandalozū nūtykumu ar mīsteriu Ketlu un mīsis Mūnu». Vairas Resnes režijā. 5. septembrī beja Modūnas tautas teātra izrōde — Ā. Elksnes un J. Grota «Nōc, Solveiga, muna...», Skaidreites Strodes režijā, bet nōkamajā diņā — Jākubpils tautas teātra uzvadums A. Grīna «Kaleja leigovā», režisore Inta Ūbele.

6. septembrī tyka atklēta Latgalolas mōkslinīku dorbu, vēsturiskū materialu par 1936. gada

Plōves svātkim Rēzeknē izstādes Latgolas kulturvēstures muzeja izstāžu zālē organizatores Helenas Bernānes vadeitā. Kulminacija beja 7. septembrī, kad pijsātas tērgūs un laukumūs beja lauku produktu komercizstādes, puļķstīpi sešus vokorā kulturas nomā nūtyka rakstnīku celiņš «Dzīsmes un dzeja rudiņa saulei», bet deveņus vokorā šeit pat sōcēs svātku balle. Utrajā diņā, 8. septembrī, beja pījimšona pijsātas dūmē, tod pi Latgolas Mōras pīminekļa tyka nūlykti zidi, beja gōjīns uz Jēzus Sirds katedrāli, kur nūtyka Jō Ekselēces veiskupa J. Buļa celebreits dīvkolpōjums ar Latgolas goreidzniecības pīsadelēšonu.

LATGOLAS MŌKSLAS IZSTĀDE

Pēc sova apjūma un daudzpusēibas šei uzskotama par pyrmū tik nūzīmeigu Latgolas mōkslas dorbu rōdējumu publikai vinkūpus. Tikai uzskaitējums vīn, kas ari dūd zynomu pīkštoto, sanōk vysai gars un īspaideigs. Te ir divas Borisā Afanasjeva (Rēzekne) eļļas gleznas, Leonīda Bauļīna (Daugavpils) dorbi, Anitas Bernānes (Rēzekne) trauku grupa, Maijas Bērziņas (Daugavpils) glezna, divi Līgas Daugules (Rēzekne) zeimējumi tuša, divi Ilzes Didrihsones (Daugavpils) dorbi, Jōna Gailuma (Rēzekne) cikli un atsevišķi zeimējumi, Pītera Gleizdāna treis draudzeiši Šarži, Janinas Gribustes (Rēzekne) keramikas trauku grupa, Viļa Gruzdīja (Rēzekne) glezna, Jōna Ogovena (Rēzekne) glezna, Vladimira Ivanova (Daugavpils) pīci lelformata zeimējumi, Izabellas Krolles (Reiga) divi veidōjumi un Gunāra Kroļa treis lely akvareli. Voldemārs Laganovskis nu Viļānu rōda vīnu sovu pastēja zeimējumu, Ludmila Lōce (Daugavpils) — gleznu, Jōns Lopka — metalkolums, Valda Mežbörde (Daugavpils) — divas gleznas, Silvija Orbīdāne (Reiga) — akvareli, Pāvels Ostatcevs (Rēzekne) — devenas linogravīras, Bronislavs Pavlovskis nu Maltas — vīnu gleznu, Elga Paura (Rēzekne) — divi klausīs dobas akvareli, tikpat ari Vladislavs Pauers (dzeivesbīdrs) akvareļu. Ināra Petruševiča (Daugavpils) — divus audaklus, Jezups Pīgožnis (Reiga) — «Vacōs yudiņa dzērnovas Krōslavā». Ludmila Procenko (Daugavpils) — gleznu, vīnu dorbu ari Iveta Puplovskā (Rēzekne), Ausma Šķirmaante (Daugavpils) — dekoratīvu trauku grupu. Aleksandrs Staņkevičs (Reiga) — vīnu autolitogravīru, Helēna

Svilāne-Kuzmina (Rēzekne) — divas gleznas. Ilona Sauša (Daugavpils) — divus dorbus, Jōns Unda — trejs akvareļus, Ontons Ušpejs (Rēzekne) — keramiku un saimnīcības traukus, Pīters Ušpels — keramikas traukus, tū pošu ari Ēvalds Vasilevskis. Zitai Vilcānei ir glezna, bet Olgai un Voldemāram Vogulim — keramikas trauki. Anatolijs Zeļējs pīrītovāts ar divim audaklym, Valentins Zlidnis — trejom gleznom, Osvalds Zvejsalāns — ari trejim dorbmē eļļas krōsos.

Prūtams, ka kotram nu šim mōkslinīkim, lai kādā materialā voi tehnikā jys strōdoj, ir daudz jo daudz lobu un atsaceibū imontōjušu dorbu, bet ūreiz jūs stypri irūbežuļas ari telpas, kur pi lobokōs grybas nikō daudz navar izstādēt.

Lelokais autoru skaits tūmār ir tepat nu Rēzeknes, ari nu Daugavpils, daži pazeistami nu Reigas, pa vīnam nu Maltais un Viļānu. Pasaverūt uz šos izstādes, kura, kai vysas, turpynosis mēnesi un, taitod, pītama vīsim, katalogu grybātis tūmār redzēt ari cytus — Latgola jau tikai ap Daugavpili un Rēzekni un Viļānuma maapsarūbežoj — voi cytut nav mōkslinīku? Dūmojams, ka na vīns vīn dorbs nu cytīm ir ari kulturvēstures muzeja fondūs. Varbut ka, pretendējūt uz tik skaļu nūsaukumu, izstādes reikötījim vajadzēja pasavērt ari uz Ludzas, Krōslavas, Bolvu voi cytu pijsātu un nūvodu pusī. Lai pa vīnam dorbam, bet bytu pīrītovāts vairōk autoru.

Varbut ka uz priķīdinom tū var napīmērst.

CĪNEJAMĀ AUTORI UN

LASEITĀJI!

Jau lobu laiku «gaisūs vibrējīs» jautojums, ka Latgolas nūvoda avīzei jōjīt latgalu volūdā: par tū īsastōjuši gon daudzi autori un laseitāji, gon «Zemtura» izplateitāji, gon ari myusu draugi ūremēs. Nāseņ, pīsadolūt vairīkām redkoleģijas luceklīm, kai ari pa tōlruni nu Minhenes sanāmūt pīkrisšonu nu myusu ūremju biroja vadītāja A. Spōga kunga, nūlamts, jau sōcūt ar šū numeri, «Zemturi» laist kļājā latgalu volūdā. Pēdenōs pīzimēsim, ka tagad «ir mūdē» kotram sevi līleit, ka tys un tys izdavums ir lātōkais Latvijā, vīneigais

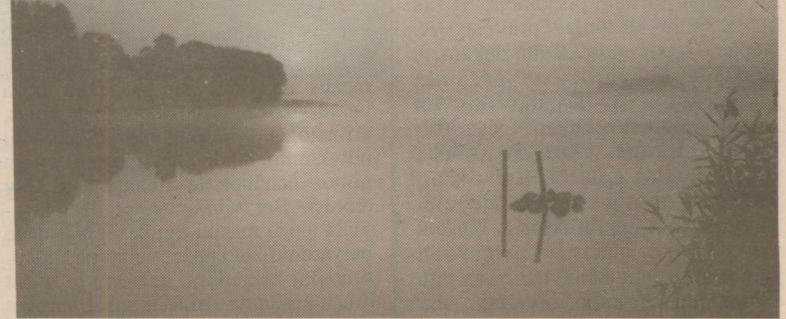
iznōkušais reitā voi vokorā, vīneigais... Mes nu byusim vīneigais Latvijā periodiskais izdavums latgalu volūdā!

Cīnejamā autori! Kai zynoms, lelōkodaļa, jo na vīsi, jyus lelyski runojit un rokstīt latgalu «mēlē», tai ka nabuys problemu «pōrsaslēgt», ar jyus atīovi tekstus mes varēsim ari «pōrcēlt» latgalu volūdā nu kaidas cytas, īskaitīt svevolūdās, tai ka nikas nazuss. Latgalu volūda, kai jau vīna nu vacōkajom, ir lūti bogotā un tālaina — par tu varēs pōrsalcīnōt ari nu avizes slejom. Roksti, kamer vēl nav oficīala dokumenta par jaunōs ortografijas

atzeišonu, tiks publicāti profesora un veiskupa P. Stroda pareizraksteibā, bet jo jau kāds raksteis ari jaunajā — laipni lyudzam! Nasvissem papei grūzā ari tādus rokstus, kuri byus kaida pogosta dialekta — ari tī poši par sevi ir skaisti un dereigi pamōcūši. Tai ka myusim daudzi syuta sovus literārū sacerējumus oficīlajā valsts volūdā, pīmāram, dzejūlus, to ari tīm byus «zalō ilā».

Taitod, brōli un mōsas latgalīši, kai teicis gudrs veirs, «Kauleni ir masti, brōzit nu visuli!»

PĪTERS GLEIZDANS

PI SKAISTĀ VYRAUDA

pīcōtīs par skūlētōju un darbinīku apzīneigū attīksmi pret kapellas interjera mōkslinīciski estetiskō itārpa veidūla izveidi. Peļneitas atzīneibas cīneiga ir Smeļteru gimines (dāla Jōna, tāva Jezupa un mōtes Nellijas) pošaizlīdzēiba un vīspuseigs dorba davums sovlaiceigā vīsa sagatavōšonā. Katōlu pasaulī īcīneitōs boltō, dzaltonō un gaiši zylō krōsas akcentē telpas oltora daļu un J. Igovena kūkā veidōtū Pesteitāja mūku.

Kapellas īsvēteišonas cere-

monījā pīsadalēja autoritatīvas personas nu Daugavpils, Latgolas Demokratiskōs partījas liders V. Lauska kungs, Latgolas Pētnīceibas instituta valdes luceklīlis profesors L. Keirāna kungs, Rēzeknes rajona skūlu valdes pīkshādātāja L. Žukovskas kundze, Vilis Butlers nu Leļdžu pogosta, daudzi cīnejami skūlānu vīcoki.

Svātū Misi sakarā ar kapellas atklēšonu celebrēja veiskups J. Bulis, pīsteri J. Smirnovs un P. Zeile.

Attīlūs: kapellas īsvēteišonas breids, nu kreisōs — Jēzus Sirds katedras pīstera Jōns Smirnovs, veiskups Jōns Bulis un dekans Pīvels Zeile; skverā pi skūlas pyrms zvona; pyrmklasnīki skūlas kapellā.

REDKOLĒĢIJA: Valija Berkina – Jēkabpils, Jānis Elksnis – Latgales Kultūras centra izdevniecība, Pēteris Gleizdāns – Rēzekne, Jānis Kokins – Daugavpils, Anita Petkune – Krāslava, Antons Rancāns – Preili, Antons Slišāns – Balvi, Viktors Trojanovskis – Ludza, Pēteris Zeile – Rīga, Jānis Žugovs – Rīga, ārzemju biroja vadītājs – Alberts Spoģis Minsterē.

A. BUDŽE**DAŽĀS TEIKUMĀS**

Saskaņā ar lykumu par reliģiskajom organizacijom valsts un pašvaldeibū mōceibū ištōdēs pasnēgt ticeibas mōceibū, 23., 26. un 27. augustā Rēzeknē nūtyka skūlētōju atestacija — katōlu bazneicas un Izgleiteibas ministrijas komisijas kūpeigūs sertifikatus varēja igyt tī, kuri beiguši katehetu kursus un sajāmuši prāvesta īteikumu. Tī kateheti, kam nav pedagogiskās izgleitēbas, varēs mōceit svātdines skūlā.

25. augustā Rugōjus apmeklēja Rēzeknes — Aglona diecēzes veiskups. Jō Ekselence J. Bulis. Telpas malelas, dīvoklopjuma nūtyka bazneicas dōrā, nu veiskupa rūkom ištysprōšonu sajēme 101 persona.

Pēc dīvoklopjuma veiskups išvētēja pogosta telpas. Kai pats atzyna, šei bejuse pyrmō reize, kod išvētējis pogostomu. Pēc tam tykōs ar inteligences pōrstōvīm, milastā un kūpeigājā sarunā pīsadeleja Tilžas un Rugōju draudžu prāvests A. Budžes, Nautrānu dekanātā dekāns P. Andžāns, Bolvu rajona padūmes priķssādātōjs A. Kazinovskis un izpylddirektors A. Zujāns, valsts kulturas inspektore rajonā R. Cibule, Bolvu piļsātas golva J. Annusāns, Rugōju pogosta priķssādātōjs J. Morozs, skūlu direktori, kōristi, skūlētōji un cyti. Tyka rysynōti jautōjumi par ticeibas mōceibas vītu skūlēs jaunajā mōceibā godā, par valsts mārūgā saosynōtā Aglyunas problemu, laiceigōs varas un bazneicas sadarbeibu.

Kūpš Rēzeknes—Aglonas diecēzes izveidōšanas šei bejja veiskupa trešo vizite Bolvu rajonā.

Atceļā nu Aglyunas Jelgovas veiskups J. E. A. Justs uz breidi pīstōja Preili rajona Sutru pogostā, kur išvētēja krucifīksu, atgōdojūt svešōs zemēs cītušās tautušās. Pēc 52 godim dzimtinē atsagrīzūt Monika Kursīte kaidreizejōs sovōs mōjōs atroduse pūstažu. Šū septenu bārnu mōti Dīvs svešumā izvadējīs cauri vysom gryuteibom un pyrmas dorbs dzymtajā zemē beja uzceļt krystu uz sovas zemes. Veiskups A. Justs ir šos cyldonōs un ar dīzu dīvbejeibū svētētōs gimines vacs paziņa.

28. augustā Rēzeknē nūtyka rajona skūlētōju sanōksme, lai tyvōk īpasazeitu ar 1996./97. mōceibū godā veicamajām uzdavumim skūlānu audzynōšonā. Biologijas pasnēdžēji puļcējōs 5. vydusskūlas biologijas kabinetā, kur jū informēja par bazneicas mōceibū par cylvāku un dobas izceļšonū, jo leidz šām jī sovas zynōšonas baļstēja uz darvinismā pamatīm. Sakarā ar tū, ka šymā jautōjumā uzaicīnōtais veiskups J. Bulis beja lūti aizjimts, loba vēlējumus sanōkušajim nūdeve Tilžas prāvests A. Budžes, jys ari skaidrōju kristīšu nūstōju šymā jautōjumā. Svareigōkais nu jautōjumā, uz kuru nōcēs atbildēt, beja: kas ir dvēsele? Klōtāsūšūs interesēja arī jautōjumi, saisteiti ar ticeibas mōceibū bōrinim un sērdinim, klasēs, kur mōcōs vairōku konfesiju bārni.

VIKTORS TROJANOVSKIS

- Nagribēja, ka nu jō itu tikai smoka vin, tōdēl dzēre pylnom glōzem.
- Tauta īmeilōjuse klavīmuzyku — vysur mātojas tukšas «Ruyal» buteles.
- Sīvītēs dzeivoj apbreinojama spēja paildzīnōt veikalā byušonās laiku.
- Tys, kurs myn uz papižim, ari var tikt pi varžacim.
- Eists nōkūtnes cylvāks dūmōs biži kavejas pagōtnē.
- Par dzārōju klyust pašmōceibas celā.
- Vēl leidz nasenejam laikam Sibīrijā Latviju uzskatēja par Rītumeiropu, Spānijā — par Aziju.

SVĀTĀ MEINARDA GŪDAM

Kai zynoms, sova Latvijas un Aglyunas apmeklējuma laikā pāvests Jōns Pōvuls II veiskupu Meinardu īcēle par vysas Livonijas (Latvijas un Igaunijas) aizbīldni, 1993. goda 8. septembrī Jākuba katedrālē išvētēja sv. Meinarda Pīminas vītu un aicynōja uz vīnōteibū, saceidams: «Lai svātā Meinarda aizbīldnīceiba, kas beja šōs vītejōs bazneicas gudrais Gons laikā, kod kristīši beja piļneigi vīnōti, ari šudiņ voda un atbolsta Latvijas kristīšu ekumeniskū celu, atjaunoj vīneibū un paleidz vysim kūpeigi rysynōt šō breiža sarežētīs jautōjumus». Izgatavōts skapulers, uz kura uzroksts latīnu volūdā skap: «Sv. Meinards, veiskups, Livonijas vadeitōjs. Lyudzis par myusim!»

A. MEŽMAIS**NŪMĒRNES ABORIGENS**

Kaida sovāida ir dzeive!

Roberts Straube šūs kolnus un mežus atgōdoj nu pīsavam moza pūpiak godim. Daudzi kas nu pasaules, ari natōlū piļsātu un apdzīvotū vītu nūtykumim leidz šām mežu styraram nimoz nanūnōk te atkleist tikai tōly atbolsi. Bet vita ir vysai dzeiva — plāš mežu masivi ogrok vīnmār deve patvārumu apkaimes muižu napaklau-seigajim zemnikim, kuri varēja aistrast drūšu paslāptuvi kļaušu laikā. Varbyut ari daudz daudz ogrōk te slāpuši lat-gali, aizādamu nu iibrūcienu vojošonās, bet par laikmu nu vōcu un kriū okupacijom jam vyss stōv ocul pīškā. Kai te natōlī aiz tai sauktajom «kungu laipom» sovus bunkurus sataisejā sorkoni partizani Ontona Pōča vadeibā un kai nu kolna, uz kura stōvē mežu guņsgrāku sardzes tūris, vīna aiz utrās pret jīm vēlēs vōcišu mālnōs kēdes, kai šī partizani, bet vēlōk ari «meža brōli» un nacionāli partizani

gojā sovōs gaitōs. Tod kaidu laiku Nūmērnēs mežnieibā strōdōja možos kompleksos mežu izstrōdes brigades un tepat pōri celam dorbōjōs gaters, bet tūrī augstōkō kolna galā dežurēja pi tōlruja cylvāki, raudzeidamis, lai kur napasaroda dyumi...

Tagad sovā mōjā, kai nikas nabuytu bejis ni mainējīs, dzeivoj Roberts Straule ar meitas gimini. Daudz un dažādus dorbus jys veicis sovā myužā, kai sovu dalnu pazeist apkāmi, bet tagad jō padūms nūdar vin sēnōtōjim un ugōtōjim, kuri īsamolda šymā bogotajā styuri. Ari vēl mežu izstrōdōtōjim nu Kōrsovas...

Roberto Straubi satyku pēc kaidim pōrs desmitem godu un nūsabreinōju, ka jīmā nikas nav izamainējīs: tei poša sprīganō gaita, tys pats smaids sejā, tei poša gataveiba paleidzēt... Un otkon likās, ka ari Nūmērē vēl tei poša, kas «zīdu laikūs». Cylvāks saaudzis ar mežu un mežs jam paleidz.

ONTONS RANCANS**SOVDABEIBAS APSĀSTS**

Kaut kod un kaut kaidā sakareibā dzērdēju, ka Jōns Streičs sacēja: «Pasauli asu nōcs ceļā uz slimineicu — pi Boltō krūga!» Kur taids ir? Natōlī nu skaistō Gailešu kolna ar stoltom lopu eglem skaustā, pi kura kōjom gul teiksmainais un Latgolas mōkslinīkā gleznōtais Gailešu azars. J. Streiča uzjīmtos kinofilmas imīlojuši tautiši un, kod jōs reizi pa reizei pasaroda uz ekranim kinoteatrū, zāles pyldōs trejs voi četras reizes kuplōk, na kai uz vyspōr atzeitajīm «kases gobolym» — tys licynoj par naveistūšū šō cylvāka slavi. Nazynu vysus «noga malnumus», kas jau bejuši režisora dzeivē sakārā ar jō jaunōkū iceri — J.

Klidzēja «Liktenēzērnovu» ekranizeišonu, bet nu tōm publikacijom, kas pasarōdējušos presē, un nu tōs ceiņas par daļu leidzekļu sajimšonu nu valsts (kaidai pusi jaau pats sakrōjis), lai varātu eistynōt šū iceri, var sprīst, ka šām Latgolas veiram natryukst ni speiteibas, ni dzīsmes, ni ari talanta, lai patīšam nūgōztu na tikai kolnu, pi kura pyrmū reizi atvēris acis uz pasauli, bet ari cytus, kas stōjas prīškā.

Bet iceru jam daudz. Uz «Dzirnom» apsūleitajīm Māra Gaila 300000 latu gaidā nu 1994. goda, nu jō gaidā ari «Kinoromānu» par mōk-

TEIKŪTĪS LATGOLĀ**NACIONALĀS PRETŌŠONĀS KUSTEIBAS DALEIBNĪKS**

Saeima pījāmuse un valsts prezidents izsludynōjis lykumu «Par nacionalās pretōšonās kusteibas daleibnīka statusu», kura mērķis nūvērtēt tū cylvāku nūpalnus, kuri, dorbōdamis nationalās pretōšonās kusteibā, pīsadalejuši bruņotā ceiņā par 1918. goda 18. novembrī proklamātōs Latvijas atjaunōšonu un zīdōja sevi, lai tautu aizstōvātu pret okupacijas režīmu eistynōtā vardarbēbu un genocidu. Par taidim atzeista LR idzeivōtōji, kuri Latvijas teritorijā nu 1940. goda 17. juņa leidz 1960. goda 31. decembrā pīsadaleja bruņotā un pagreides pretōšonās ceiņā pret okupacijas režīmu militārajā formējumā un tūs administrāciju, veicynōja bruņotā un pagreides pretōšonās ceiņā, snīdzūt ceiņētōjim materialu un cytādu paleidzeibū, riskēdami ar sovu breiveibū un dzeiveibū, propagandēja Latvijas Republikas naatkareibas atjaunōšonās ideju, izplotūt nālegālū presi, uzsaukus vīus voi cytus izdavumus, kai ari atkōlī vēršūtis pret okupacijas režīmu, tō idybīnōt kōrteibū un ideologiju.

Par nationalās pretōšonās kusteibas daleibnīkām atzeista ari Latvijas Republikas idzeivōtōji, kuri Latvijas teritorijā laika pīsmā nu 1961. goda 1. janvara leidz 1990. goda 4. majam

tyka nūtīsoti par politiskū darbeibū voi pōrlīceibū un ir reabilitāti. Bet navar tikt par taidim atzeitas personas, kuras pīsadalējušos komunistiskū voi nūtīskī režīma politiskājōs represijos voi sudeitas par tīšim smogim nūzīgumum un nav reabilitātā.

Nationalās pretōšonās kusteibas daleibnīka statusu pīškā rajona padūme voi republikas piļsātas dūme izveidoj komisiju, kurā īklājuti Tīslītu ministrijā registrātūs Utrō pasaūla kara daleibnīku un politiski represātū personu sabīdriskū organizāciju pōrstōvī. Nationalās pretōšonās kusteibas daleibnīkām izsnādz nūtēiktā parauga apliceibū un kryūš nūzeimī, jīm ir vysas tōs pošas tīseibas, kas lykumūs un cytūs normativājūs aktūs paradzātās politiski represātājim.

J. STREIČS AR MEITU VIKTORIJU UN DZEIVES BĪDRI VIDU.

Foto R. Purīņš («Diena»)

slīniku pāaudzi, kinoaktīri. Pats režisors ir kai bezdarbniks, palicis bez imīlōtō dorba, lai ari cīteigī vysu vosoru strōdōjīs Dailes teātri, gatavojūt uzvešonai meitas Viktorijas iztulkotū lugu «Sāras Leanderis spūzums un rīts». Viktorija pōrvolda angļu, franču, kriūv un lituvīšu volūdu, mōcōs spānu, dzeivesbīdre Vida, pēc tāteibas lituvīte, voda lelu cehu «Pinsaimnīkā» un ir vīneigō officialō peļneitōja sātā. Bet voi tod Jōns, kurs leidz dzeives saulgrīzīm bejis tik darbeigs un tik dzīlūs rodūšo dorba mutulūs, var byut mīreigs pensionārs, kavētis soldūs sapynūs par aizvadeitōm trauksmainajom dinom?

Nā, tys nav jō dobā, jam maizis dorbs ir augstskūlā. Lai gon šymā pošā, jau pīmīnātā intervījā, izskāp ari pa kaidai nūguruma nōtei. «...cik dzeives es dzeivoj, vīna ir mōjōs, utrā tei, kuri īsādūmoju...» (veidojūt skotuves tālus, dūmōjūt par nōkāmajām kino varūnām, bet kota atsagrīzōna mōjōs jam tūmār asūl kai pōrnōkšona drūšā ūstā, kur var gyut jaunus spākūs).

Latgola plaši teik atzeimāta Jōna Streiča jubileja, pīsadolūt pasōkumūs, kur ari jys ir klōt, kotrs var redzēt, ka šys veirs ar boltū golvu vēl jūprūjom sovas sovdabeibas apsāsts un nu jō var sagādeit vysu.

J. Obrumāna foto, («Zemtura arhīvs»)

SEPTEMBRIS – DZEJAS MĒNESIS

ANDRIS VĒJĀNS

MAN NAV KUR STEIGTIS

Nu zemeslūdes posta kantorm
Manī vyspamateigokū zeimūgu
Īspidis
Dubuļu posts.
Pat na pīlverēteigs posts,
Bet posta paleignūdaļa
Vacotāva mōjas
Lelajā ustobā.
Pi lūga galdeņš,
Kam pōri zaļš papeirs —
Tītneica,
Spolvaskots ar zeimulim,
Kasteite
Ar malnu smēri,
Kurā pamērcēt zeimūgu,
Lai štempelētu
Markas uz grōmotom,
Kai tūlaik Rāzna pusē,
Vēstules sauce.
Vacaistāvs
Posta litōs nasajauce.
Pi galdeņa sēdēja
Munas mōtes brōls Ontons.
Sajēme avizes,
Naudas syutējumus, aplūksnes
Ar raibraibom markom
Un dažaida opoluma zeimūgim.
Pēčok sagaja laudis
Nu tōlim un tyvīm cīmim —
Nu Škrabim, Pintānim, Akminīsim,
Nu Vaišlim un Patmaļnikim...
Kas prot,
Skaiteja grōmotas
(Tei beja tei poša laseišona);
Kas naprota,
Palyudze posta priķšniki,
Vālōk ari mani.
Beja grōmotas
Nu grōvračim Vydzemē,
Nu rodim
Pūlijā un Krīvijā —
Ar jūceigu vēršu krōsas tiņti
Nūraksteitas
Nu molas leidz molai.
Daži sajēmēji bādōjās,
Citi prīcōjās.
Es ari sasytu plaukstas

Un pasalēču kai gailš,
Kod nu Vōrslovim,
Nu sovejim dabōju grōmotu.
Pyrnī myužā!
Avīzes
Sābru veiri skaitēja kūpā.
Pa kōrtai vīns
Dymdynōja bolsu prišķā
Un tod vysi spride
Par generalu Franko
Un par Musolini,
Par Sudetijas vōcišim
Un par kaut kaidom brīsmeigom
Tīsas prāvom Moskovā.
Apsastōja ari pi zinom
Par gunsgārku sādžā,
Kur nūdaga pyune ar sinu;
Par pikautū sīvu,
Kas veiram nav davuse naudu;
Par kāndžas tacynōtōju tanteni
Tepat Miševā —
Jei sūlējusēs
Atsēdēt strōpi zīmā,
Kod vāleigōks laiks...
Kur tān iti avižu laseitōji,
Grōmotu sajēmēji un raksteitōji!
Dubuļu vacō posta paleignūdaļa
Laikam pōrsacālūsēs
Uz debesim —
Kūpā ar mōtesbrōli Ontonu
Un vysim apleicines zemnīkim.
Ji syuta pādejūs izsaukumus
Sovim pādejūm pakalpalicejim.
Lai gon jīm cytur mōjas
Un dzēvīukli,
Pat tōleimūs kontinentūs, —
Bet tys debešu posts,
Gūda vōrds,
Strōdoj kōrteigōk par
Myusu zemeites sakaru īstōdem.
Adreses sadabōtas —
Nikur napasaslēpsi —
Taisis:
Tymā saulē jau vīteņa sagatavōta!
Kod isagrīž Dubuļūs,
Es dzēržu,
Kai vacotāva lipas

R. VASILJEVA

EJIT UN DORIT!

«Ar Dīva vōrdim cylvāks teik
ijimts, ar Dīva vōrdim it pa dzeives
syruļ ceļu, ar Dīva vōrdim aizīt iz
cytu pasaulli» — ar šaidu ivodu Reigā
vacbīdu kūpsapuci atklōja šo goda
30. augustā Latvijas Pretalkohola
bīdrebas priķšādātōjs Atis Sylarūze.

Nu vysim vaļsts nūstyrim beja
īsarođuši LPB vacbīdi, lai vēlreiz
apstypnōtu dūmu: attureibas
kusteibai jōbyt! Uz tū vēl un vēlreiz
nūrōda dzeives realitātes un Latvijas
valdeibas vīnāldeiba myusu
vinkōršos tautas problemu
rysynōšonā. Un vīna nu golvonajom
— tautas alkoholizacijas apturēšona.

Vairōkūs mēnešus Latvijas
Pretalkohola bīdreiba ceņšas
nūskaidrōt: kai tū redz un kai reagej
uz šu jautōjumu tī, kuri atbīd par
vysu, tys ir, myusu valdeiba. Kaida
slavona personeiba ir sacejuse tai:
«Kuram ir ausis — lai dzērđ, kuram ir
prōts un sajāga — lai padūmoj...» Bet
myusu vaļstsveiri, par nūžālu, nikō ni
dzērđ ni dūmoj.

Pasateicūt A. Sylarūzei šei bidreiba
izveidēta 1924. godā, darbeibū
atsōkuse tagad. Tei ir vīneigō vysā
vaļstī, kurās darbeibas golvonais
punktis ir LATVIŠU TAUTAS
IZDZEIVŌŠONA. Rūnas jautōjums:
kēpēc nav izprosta šei misija? Kēpēc
LPB priķšādātōjam vajadzēja spērt

tik ūrkörteju sūli — piteikt boda
streiku? Pretalkohola bīdrebai byutu
jōstrōdoj pylnā sporā, bet valdeiba šu
ceiņu bremzej: oficiāli vēl, nav
atzynū LPB un leidz šām naatbolsta
tōs darbeibu.

Dzeršanas kults, kas tīkai dentificāts
ar vaļsts svātku svīneibom, atceres
dinom un vīnkōršom īzderšonom par
gūdu dažādom tīkšonos reizem, kīvā
par tradīciju. Tai tys ari turpīnojas —
masveida žyupōšona tagad teikt
nūsauktā, pīmārām, par «ola svātkim»
un tamleidzēgi. Dažāda ranga
vadeitōji vēl pamōča: vajagū dzert

KULTŪRALI! Bet «kulturala
dzeršona», «kulturala narkomanija»,
«kulturals huliganisms» — voi tys nav
ABSURDS? Kai var savīnot divus
dažādus, nasadareigus jēdzīpus?

LPB vacbīdu frakcijas vadeitōjs
Žanis Ruūcīs atgōdynōja, ka pretalkohola
kusteibas pamats beja un tagad ir
bīdi, kuri nōkuši nu skūlas sūlym, tys
ir, nu «Cereibū» puļcenim. 1939.
godā Latvijas skūlos beja nūdybynōti
vairōk par 800 puļcenim «Cereiba»,
tūs raksturōja aktīva darbeiba, gon
bolsts tīm beja gon valdeiba, gon
pašvaldeibas, gon goreidznīceiba un
armija.

Pēc pyrmō pasaūla kara Latvijas
valdeibai klōjōs lūti gryuši — tai tyka
gruveši, bet vaļsts tūmār ar laiku beja
pacalta un kīvā dzeivōtspējeiga.
Tagad, pēc naatkareibas atguyšonas,
Latvija igyva bogōteibu. Bet kur tōs
bogōteibas ir palykušas??
Iznyčynōtas, pīsavynōtas ar tū rūkom,
kuri niuļa sēd augstokājus omotūs.

Tauta teik nycynōta un lānom slei-
cynōja pūrā.

Un es breinojūs: kur palicis
daudzynōtais latvīšu (un na tikai
latvīšu) sekstums? Kēpēc Latvijas
tauta zamōk un zamōk lie celus
gryuteibui prišķā? Kēpēc nasasporo-
jōs? Kurs cyts, jo na pats cylvāks, var
atbīdēt uz šim jautōjumim? Var (jo
grib) abiēdēt gon dūmōs, gon dorbus.
VAR!

Nu tod, lyudzu, dorit tū!

NŪVODA kulturas laužu apryndōs
Agneses Latkovskas, Viļānu vydusskūlas
12. klasses audzēknes, vōrds izskān ar
aktrises auru. Jei sovu daudzveideigū
talantu aplīcīnoj na tikai vījūles spēlē —
lai gon maņ ūkita, ka Agnese auga kai
jauna ūbele, kuru baļstēja vījule breižus,
kod beju žurnala «Katōlu Dzeive»
redakcijā, jū vīnmār sastopu ar vījūli un
grōmu sūmu pi sōna. Atzineibu jei
golvonūkort izpelēnējūs ar pasaules pop-
ularitāti īgyvušū Jōņa Streiča mōkslas
filmu «Cylvāka bārns», kurā pīrlīcīnūši
tāloj Paulīnas lūmu.

Agnese Latkovskas tīceibū spējom, kai
ari aizvadeitōs vosorū romantiku, traugs-
mainū jauneibu fotoattālūs īmyužnōjīs
fotomōkslinīks A. Lebeds sovā saimnīceibā
«Untumi» Spundžānūs, Uzulmuižas
pogostā, Rēzeknes rajonā. Kāids tam
sakars ar Agnesi?

Vysteišōkais. Agnese nūsadorboj ari ar
zygu sportu un vosoras pavoda šymā
saimnīceibā (attālā lejā pa kreisi jei radza-
ma uz zyrga), trenejās jōšonā un ar sek-
mem izpylda konkursa vyngrynōjumus.
Aleksandrs Lebeds ir tys pats, kurs

A. VĒJĀNS

J. DANOVSKA FOTO

Sasarunoj pa bezdrōts telefonu
Ar munas mōtes brōli Ontonu,
Kas tur uz mōkuļa molas
Pa vacam štempelej markas
Un izsytu aicynōjumus kaiminim un rodim.
Milais onkul Onton! Dōrgais dzīdzeit!

Par mani tik brīsmeigi nasaryupej,

Atlic munus papeirus molā:

Es vēl grybātu uzķopti

Lipu kolna gola.

Un vēl — grybātu redzēt,

Kai iti juku laiki var beigtis...

Maņ nav kur steigtis!

NORMUND'S DIMANTS

Tu sakies gribam dzīdēt teiksmu

par rīta ausmu

Un skaties tīrām un tāpēc nāvīām

acīm uz mani.

Man mācīja milu, kas nes sevī

nāvēs jausmu,

Es nespēju attīrīties, lai cik

izmīsiņi sauc bāzīnīcas zvani.

Vai zini, kā idejas vārdā nonāvē

jūtas un domas

Un ubagam atjēm dzīvību,

pasniedzot pēdējo grasi,

Un draugus šķiro pēc laika

J. RIHTERS VIZITKARTE — PERSONEIBAS APLĪCYNĀJUMS

Pyrmōs vizitkartes pasarōdēja XVIII g. s. Francijas galmā. Tyka zeimātas, graveitas, bet lelōkū tīsu drukotās tipografijā. Lelu popularitāti gyva XIX g. s., kas prasēja mōkslinīcysku nūformējumu un daudzveideibū formatā — pilītōja ornamentus, bezkrōsuispīdumu cilni, krōsainus kartonus, figurgrizumu, ratōk — papeiru ar yudiņu zeimēm. Pēc pasytātōja vēlmis īvītōja īpašnīka fotoattālu, emblemas utt. Izmāri beja atkareigi nu uzglobošanas veida, vysmožoki beja 4,8x5,5 cm — salcīdzinojami ar bōrās škyunāmū zileti, bet parosti — 5—6 cm x 8—9 cm.

Sōkumā teksts beja lūti eiss, mynāti tikai uzvōrds, bet XIX godusimētēa beigōs jau uzrōdēja adresi, omotu un tituli.

Pošreizejōs vizitkartes ir divpusīgas, ar paskaidrojūšu tekstu par tōs saimīniķu, jō nūsadorbōšonu, adresi un tai tōlōk. Eiropas valstīs izgatavo pamozynōtu īlyugumu veidā, kur 1. loppusē ir firmas zeime, bet paskaidrojūši teksti 2—3 volūdos izvītōti pōrejōs. Salykumam pilītōj 4—6 burti garniturās jeb modifikacijas, formatūs pirostūs «horizontalū» veidu vītā sōk pilītō «vertikālū».

Myusu laikā, kod ir vajadzēba un rodušis kontakti ar ūrzemēm, palelynojas ari vizitkaršu daudzveideiba, pilītōjūtī firmu zeimes, gerbūnus, karūgus, simboliku, profesionalos emblemas, izlaižamōs (ražōtōs) produkcijas reklamu, ryupneicu un piļsātu skotus, ari īpašnīku attālus.

Vizitkarsei ir sova pagōtne un vēl jo lelōka nōkūtne, tōpēc ari poligrafistim šymā ziņā jōpīlik sova fantazija un mōkslinīcysko izjuta dizaina veidōšona.

apstākliem, mantas un omas?

Vai melu nakti pastāstītu man prasī?

Nemaksā dālderi! Nav balts, nav melns.

Dienā ir pelēka, noglāsta seju.

Engālis sakustas. Aizlēkšo vēlns.

Dīvēs ar viņiem. Es zinu, ka eju.

Dālderi aizsvied! Saceļas vējš.

Pēdējās lapas uzlūdz uz dejū.

Mila un naids. Viss ir tukšs, lai cik spējš.

Palasi man vēl pelēko dzeju!

PĪTERS GLEIZDANS

DAUDZVEIDEIGS TALANTS

strōdōjis Latgolas televīzijas sabīdreibā un
jō fotodobi pazeistāmi presē. Šei ir jō un
dzeivesbīdes Ligatas saimnīceiba (Ligata
pēc profesijas zootehnike).

Pabejuse tur pa vosoru, Agnese
Latkovska atvaduse sev leidza daudz
īspārbi, par tīm roksta ari žurnālu «Katōlu
Dzeive» lejusmeigus vōrdu. Aicnoj tūs,
kurim pateik aktīvs atpyutas veids, braukt
uz «Untumim» — tur payvās na untu-
mainī cylvāki sagāda kotru un dūd īspārju
pavadeit laiku īzjōdēs. «Tur sagāda laipiņi,
litpāreitīgi saimnīki», — stōsta Agnese,
— «taipoš jūs kūpti un apmōcātī zyrgi». Saimnīceiba Ligata spēs dūt par zyrgim uz
vītas un vysā pasaulli, paskaidrojumus, ka
ni nūsklausēt. Varēsit kōpt kādam sadūlū
un veikt tōlōku voi možok tōlu īzjōdi pa
apkaimi, voi pajugā pa apli izdareit
izbraucīnus.

Prūtams, ka tāidu lobu, skaistu un
prōteigā zyrgu uzturēšona, kādi ir Lebedu
saimnīceibā, prosa ari izdavumus, tōpēc te
tepat var sajīm ari profesionāla fotogrāfa
pakolpōjumus. Iprīkš gon jōpīzvona pa tōl-
runi 91273.

* KAI PUTNA LIDOJUMĀ
PA BREIVĪM LAUKIM.
* NU KŪ, VOI SKRĪSIM?
A. LEBEDA FOTO

**NU POSTA KASTIS
LOBDĪN!**

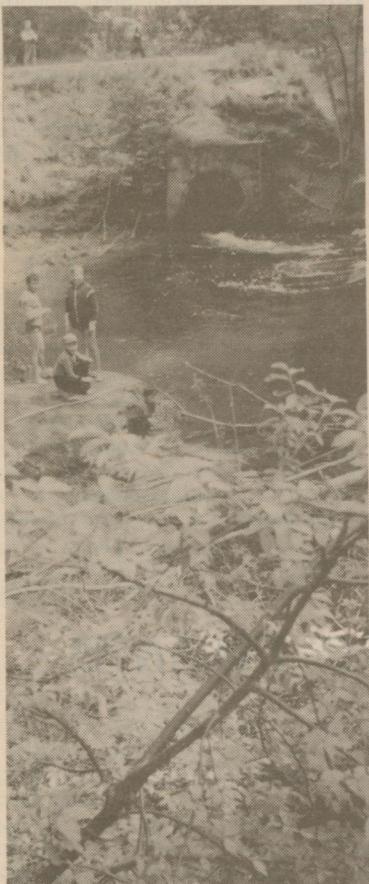
24. augusta avīzē «Nūvodnīks» izlasēju «Krucifikss cereibu zemē» un apsaraudōju. Jā, cik daudzi ir cītuši! Vajaga jūs lyugt, lai brauc uz dzimtini, uz Latviju, pīdōvōt lobu dorbu, labi atolgotu. Vālūs, lai dreīžok ir tei vāsts administratīvi teritorialā reforma — navar vairs pacīst myusu pogosta vītejus komunistu varu. Vajaga apvīnot pogostus, kai tās beja Latvijas laikā. Golvonais, kur jumt vacōkū un valdi. Tāds cilvāks, kas pīmynāts avīzē, kai J. Kursītis bytu pats pīmārōtōkais pogosta vacōkō omotā sovā dzymtajā Võrkovas pogostā.

Vysupyrms vajaga nūstodeit stypri aprīņķu vadeibū, tod stypri pogosta valdi — byus lobōk. Komunistu veidoti rajoni paliks maleņā. Tagad ir eistais laiks tikt valā nu komunistīm, irovējim un zaglim. Jo kāds aizbyldynojās ar skūlom, bazneicom un slimineicom, tod tās jau palik sovōs vitōs, mainīs tikai pogostu vara. Kandidatus lyudzam uzstōdeit «nu augšas», vairōkus, mes bolsōsim par vīnu, ūtru voi trešū. Jo byus atļauts kandidatus izvērēzit tagadejīm pīkšnikim, nikō loba nabujs, komunisti vīn tiks pi varas.

Mes, tauta, grybātu, lai pogosta vacōkais bytu īcīts, navys īvālāts, bet jo vajaga — varim ari vēlēt.

Ar patīsu cīnu!

BEZ PAROKSTA

ATVODAS NU VOSORAS

A. MEŽMAĀ foto

**AGRIS LĪPENŠ,
«DB» KARIKATURU NŪDAĻA**

Ministru Kabinets valdeibas sēde akceptējis koncepciju, kas paredz likvidēt vālātōs rajonu pašvaldeibas. Tū vītā strōdōs Ministru Kabineta īcīti rajonu pīkšni (vacōki). Rajona vacōkais byus vāsts īrednis.

PAGĀJUŠI pa Mazā Ezerkrasta ielu pilsdrupu virzienā, nogriežamies pa labi un pa Tālavijas ielu gar alus bāru saņiedzam Baznīcas ielu. Kādu simt metru attālumā atrodas jaunā autoosta un tīgus laukums ar daudzām dažnedažādām bodītēm. Griežamies pa kreisi un dodamies stāvajā Baznīcas kalnā. Te apskatām glīto Māras zemes kēpiņenes statuju. Ap 4 metri augstais Dieva Mātes tēls pēc Ludzas pilsētas valdes un katoļu draudzes vadības pasūtījuma atklāts 1934. gada 24. jūnijā par godu neatkarīgās Latvijas proklamēšanas 16. gadskārtai. Projekta izstrādājis un pieminekļa uzstādīšanas darbus vadījis ludzāniets, toreizējais Latvijas Mākslas akadēmijas students Leons Tomaščikis (1904.—1996.). Dievmātē aizlūdz par Ludzu, par Latgalī, par cilvēku laimi. To apliecinā ari uzraksts pie pieminekļa pakājes latīnu valodā: «Zemes un jūras valdniece, lūdzies par mums. Mēs ar bēriem cildinām Jaunavu Mariju. 1934.»

Pa kreisi no statujas Baznīcas kalnā redzam uz mūra pamatiem būvētu koka zvannīcu.

Aiz tās apskatām muižnieku Karņicku 1738. gadā celto astoņstūraino koka kapliču-kapelū ar attiecīgiem mūra pagrabiem savu piederīgo mūža dusai. Koka celtnes ārpuse apšūta ar dēliem, iekšpusē apmetums, grīda no kieģeljiem, griesti — no koka. Tur bijis viens altāris ar sv. Tadeja gleznu. No 1958. līdz 1963. gadam te darbojās draudzes baznīca.

Kalnā, skaistā vietā pie ezera, paceļas jaunais dievnams, iezīmējot Ludzas panorāmā sspilgtu siluetu. Tas ir apliecinājums, ka Latgalē un visā Latvijā no laika gala cienīta tēvu ticība. Arī šajos grūtajos ekonomiskajos apstākļos ar daudzu simtu cilvēku nesavīgū palīdzību un pūlēm spējām uzcelt

Kalnā, skaistā vietā pie ezera, paceļas jaunais dievnams, iezīmējot Ludzas panorāmā sspilgtu siluetu. Tas ir apliecinājums, ka Latgalē un visā Latvijā no laika gala cienīta tēvu ticība. Arī šajos grūtajos ekonomiskajos apstākļos ar daudzu simtu cilvēku nesavīgū palīdzību un pūlēm spējām uzcelt

23. septembra rīts šķita vēsāks par citiem. Zeme bija sasalusī, ūdens peļķes pārvilkūšas ar cietu ledus kārtu, no pelēkiem mākoņiem krita sniega pārslas, ap baraku stūriem auroja spēcīgs vējš. Iestrebuši pa puslitram šķidras zupas un apēduši 400 gramus brokastu maizes, plānos šinejos tērpti, atradāmies ezerā. Te bijām plunčojušies jau gandrīz nedēļu un neskaitāmus baļķus izvilkusi krastā, bet mazs velkonītis nez kur no ziemeļu puses pievilkā aizvien jaunas plasto karavānas un tie gaidīja kārtu.

Brigadieris, pamānījis, ka gar malu ezerā jau nosalusī ledus kārtā, kļuva nervoza un skubināja, lai saraujam. Bet ko gan varējām raut, ja tājā pašā ierastajā tempā strādājot vakarā atlīka tik vien spēku, lai aizvilktos lidz barakai un iekristu guļvietā. Jau tagad gribējās nolist kur aizvējā un pasildīties.

Darbā bija grūts. Lidz ko plosti atbrīvoti no piestiprinājuma vietas, vējš tos dzina ezerā. Slapjie, apledojušie baļķi bija glumi un slideni, nelāvās tik viegli pievarami. Uzkāpu uz kāda plosta, kas bija patālāk, atsēju un ar kārtu palīdzību centos pievirzīt pie krasta. Vēja brāzmas bija stiprākas par maniem spēkiem. Kad kādu laiku bez panākumiem biju cikstējies, notika jaunākais — plosta sasējums pātrūķa, atdalījās daļa baļķu. Kamēr

KĀJĀM PA LŪDZU

2. turpinājums

šo gaišo, stalto ēku.

Jau viduslaikos te atradās baznīca — nopostīja Livonijas karš. Turpat uz pakalna bīskaps N. Poplavskis 1678. gadā uzceļa jaunu. Ēka nodega 1736. gadā. Pēc īsa laika kanonikis Abrickis uzbrūvēja citu, baroka stila dievnamu, to konsekārīja bīskaps Puzina 1742. gadā. Ēka nodega 1938. gada 11. jūnija lielajā ugunsnelaimē — divsimt gadus pēc celtniecības. Ticīgie Dievu sāka lūgt koka mājā lejāk par baznīcu. Tā cieta 1958. gada uguns liesmās. Tad dievlūdzēji pārcēlās uz Karņicku kapliču.

Kādreizējā kapsētas malā no uzkalna redzama 1736. gadā uzceltā māla kleķa kapu kapela. Tai 1958. gadā tika nojaukts viens sāns un piebūvēta diytik plaša telpa. Tādējādi izveidojās baznīca, kas kalpoja līdz pat 1995. gada 24. septembrim, kad arhibiskaps Jānis Pujats ievētīja jauno dievnamu.

1938. gadā dekāns J. Gabrāns sāka celt mūra baznīcu, taču pabeigt to neizdevās, jo sākās otrs pasaules karš. Baznīca tika konsekārīta tikai pēc 57 gadiem.

1989. gadā darbus atsāka draudzes priestera Jāņa Buļa, turpināja un pabeidza Olģerta Aleksāna vadībā. Ziedojuši nāca no Vācijas, Amerikas, Austrālijas ticīgajiem — visas plašas pasaules nesavīgū palīdzība, ticīgo velte savai tautai. Ērģeles dāvinājuši vācu labvēli.

Labi sakoptais, tīrais, gaišais, lepnais, katram ticīgajam dārgais dievnams vizuāli atgādina slaveno Aglonas baziliku. Taču ne tikai ārēja līdzība tos vieno. Abas baznīcas celtas par godu svētās Dievmātēs debesīs uzņemšanai, un

arī Ludzā 15. augusts ik gadu būs liela ticīgo svētku diena.

«Vienkāršība kolonnu, sienu un griestu veidojumā it kā tuvina baznīcu debess bezgalībai un aicinā cilvēkus sava garā celties augstāk — tuvāk Dievam. Interjeru mākslinieki veidojuši gaišas krāsas — baltā un debesīlā. Tās simbolizē svētās Marijas sirdsķīstību, viņas mūžīgo jaunavību, negaistošu mātes milestību jau divus tūkstošus gadus», teikts kāda preses rakstā.

Dzīli aizkustina Jāņa Bārdas gleznotie Pestītāja ciešanu ceļā attēli uz violeti sarkana fona, Kristus Mātes izmisumā saliektais augums.

Nu baltie Romas katoļu baznīcas torni redzami no liela attāluma.

Saipus kapiem paceļas Odu kalns, kur ievākti visplašākie materiāli par mūsu novadu IX—XII gadsimtā. Tos deva izrakumi 1890.—1891. gadā, ko trijos paņēmienos pēc arheoloģiskās komisijas uzdevuma veica Vitebskas gubernas tautskolu inspektors A. Romanovs. Neatkarīgi no viņa Vēstures muzeja uzdevumā turpat strādāja arheologs V. Sizovs. Pirmais atraka 293, otrs — 45 apbedījumus. Savus atradumus Romanovs nodeva Pēterburgas, Viļņas, Maskavas, Sizovs — Maskavas muzejiem, tie nokļuviši arī Helsinkos un citās pilsētās. Šos materiālus apkopoja vēsturnīks A. Spicins. Viņa darbs «Lucinskij mogiļnik» (Ludzas senkapi) iekļauts Imperatoriskās arheoloģiskās komitejas kopoto materiālu 14. sējumā.

Izrakumu kolekciju bija savācis arī vietējais kolecionārs L. Fogts, ar to ludzānieši līdz karam varēja iepazīties viņa mājā Tālavijas ielā. Tālāku ziņu par to vairs nav.

Turpinājums sekos.

Tāda skulptura pi vīna nu dikim Lyuznovā stōvēja pyrms kara. Cerams, ka tymā laikā tyka lobōk apkūpti arī ūsu yudiņa krōtu un savīnōjušū kanalu krosti vacajā parkā. Stōsta, ka bejušajūs muižas laikū, pīmāram, Kerbedzū kuņķe savōkuse šeit daudz lēlōku un možoku skulpturu, parkā sakūpts un interesants bejs kotrs styureits. Socialisms te vysu «savede körteibā» pēc sovīm īskotim, un šei jaukō madonna, veidota nu gīpša, tyka sadauzēta un daļas sasvītas yudinī. Nasej mēgināts jōs izzvejot un ceļt gaismā, bet izadevēs aistrast tikai torsa gobolu, tai ka par pyrmatnejōs statujas atjaunōšonu nabeja kū dūmōt. Tūmā šīmā vītā jau lobu laiku stōv jauns tāls nu iztureigōka materiala, bez tik smolkom linejom. Par tū un parku vyspōr — kaidā nu nōkamajim «Zemtūrim».

Attāls nu lyuznovītes Valentinas LAZDĀNES arhiva

**TV
RAIDĪJUMU
PROGRAM-
MA**

RAIDĪJUMU PROGRAMMA NEDĒLAI NO 23. LĪDZ

29. SEPTEMBRIM

Pirmdiena, 23. septembris

19.00—19.20 «LTS zinas»

Otrdiena, 24. septembris

19.00—9.20 «LTS zinas»

Trešdiena, 25. septembris

19.00—19.10 «LTS zinas»

Ceturtdiena, 26. septembris

19.00—19.20 «LTS zinas»

Piektdiena, 27. septembris

19.00—19.20 «LTS zinas»

Svētdiena, 29. septembris

19.10—19.30 «Durvis uz

panākumiem».

Izdevēja nūrekīnu konts Latvijas Unibankas Preiļu nūdaļā Nr. 468425, kods 310101416. Izdevēja adrese: A. Upīša ielā 3-49, Preiļi LV-5301, tūlrunis 8-253-21516. 1. īspīdlūksne.

Datorsalykums Livija Kalvāne, datoraplaušona — Solveiga Sarkane.

Īspīsta SIA «Latgolas druka» Bazneicās ilā 28, Rēzeknē, LV-4601